

Dosarul nr.2ra-1935/2019

Prima instanță: Judecătoria Soroca, sediul Central (M. Țurcan)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (A. Gheorghieș, E. Bejenaru, A. Toderaș)

Î N C H E I E R E

27 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătoriai

Oleg Sternioală
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Vladimir Kostin,
în cauza civilă la cererea depusă de către Vladimir Kostin împotriva
Consiliului raional Soroca cu privire la restituirea valorii bunurilor confiscate,
împotriva deciziei din 23 aprilie 2019 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 10 august 2018 Vladimir Kostin a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului raional Soroca cu privire la restituirea valorii bunurilor confiscate, efectuarea indexării compensației bănești și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că este nepotul lui Purici (Kostin) Anna, care a decedat la 06 decembrie 1979.

Conform adeverinței de reabilitare eliberată de Procuratura Generală a Republicii Moldova nr. 1362/89 din 28 februarie 1992, Anna Purici domiciliată în XXX, în anul 1949 a fost supusă represiunilor politice cu confiscarea averii.

Faptul confiscării și deportării Annei Purici (Kostin) este confirmat prin scrisoarea Procuraturii RSSM nr. 9-762 cn 54 din 13 septembrie 1957 și prin scrisoarea Procuraturii URSS nr. 17/422-58 din 21 ianuarie 1958.

Averea imobilă confiscată cu costul de 12 400 ruble, potrivit prețurilor anului 1949, inclusiv și lotul aferent cu suprafața de 5833 m.p., potrivit hotărârii Comitetului Executiv Soroca din 23 decembrie 1949 a fost transmisă la balanța Gospodăriei Locativ Comunale, fapt confirmat prin certificatul HKKX- RSSM nr. 159 din 08 iulie 1950 și certificatul HKKX-RSSM nr. 55 din 18 mai 1953.

În anul 1949 nu a fost confiscată întreaga avere a bunicii Anna Purici, din care motiv tatăl său - Kostin Konstantin, întrând în posesie averii neconfiscate, s-a adresat cu cerere de chemare în judecată privind constatarea faptului acceptării succesiunii.

Prin hotărârea din 5 decembrie 2014 a Judecătorei Soroca, acțiunea civilă a fost admisă, fiind constatat faptul acceptării succesiunii, în privința averii rămase după decesul Annei Purici, de către Kostin Konstantin.

A notat că, potrivit prevederilor art. 1516 Cod civil, Kostin Konstantin a intrat în posesia părții de avere, care nu a fost confiscată, astfel a acceptat întreg patrimoniul, inclusiv și averea care a fost confiscată de la Anna Purici în anul 1949.

Ulterior, în corespundere cu adeverința de acceptare a succesiunii din 27 decembrie 1988, întocmită de notarul R. Marcu, a acceptat moștenirea în privința patrimoniului rămas după decesul tatălui Kostin Konstantin. În așa mod, după legătura de rudenie a bunicii și tatălui, potrivit hotărârii judecătorești din 5 decembrie 2014, s-a decis dreptul de proprietate asupra averii bunicii. Astfel, dreptul de moștenire asupra averii bunicii îi permit, conform Legii nr. 1225-XII din 08.12.1992 despre reabilitarea victimelor represiunilor politice, de a pretinde asupra averii confiscate ilegal de la bunica în anul 1949.

La 20 februarie 2015 a adresat cerere în adresa comisiei din cadrul Consiliului raional Soroca prin care a solicitat compensarea bănească a costului averii confiscate. Comisia în cauză a respins de două ori cererea. Nefiind de acord cu deciziile comisiei, le-a contestat în judecată. Conform hotărârii judecătorești nr. 3-12 din 15 iulie 2016 comisia a fost obligată de a examina repetat cererea din 20 februarie 2015 potrivit legislației în vigoare.

Prin hotărârea din 1 septembrie 2016 comisia din cadrul Consiliului raional Soroca în mod repetat i-a refuzat în satisfacerea cererii sale, temei servind decizia nr. 8/2 din 19 august 1993 emisă de Primăria or. Soroca privind refuzul restituirii averii confiscate în anul 1949 de la bunica sa.

Hotărârea indicată a primăriei a fost motivată prin interpretarea vastă a primei redacții a Legii privind reabilitarea victimelor represiunilor politice nr. 1225 din 08 decembrie 1992, și anume că, de dreptul la moștenirea averii celor reabilitați dispun doar rudele de primul grad.

În anul 1993 Primăria a schimbat textul legii, noțiunea de moștenitori fiind înlocuită cu rude.

A specificat că Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice nr. 1225 din 08 decembrie 1992 a fost modificată și completată prin Legea modificarea și completarea Legii nr.1225-XII din 8 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice nr. 186 din 29.06.2006 și în noua redacție a legii este indicat că, averea confiscată a persoanelor reabilitate se restituie moștenitorilor indiferent de gradul de rudenie. Astfel, consideră că la momentul depunerii cererii din 20 februarie 2015, decizia Primăriei nr. 8/2 din 19 august 1993 nu avea valoare juridică.

A relatat că în procesul examinării repetate a cererii la 1 septembrie 2016, comisia nu a ținut cont de noile modificări, fiind invocate aceleași temeuri ilegale din prima hotărâre, fiindu-i respinsă cererea. Astfel, comisia doar formal a executat hotărârea din 15 iulie 2016 a Judecătorei Soroca, în ceea ce privește examinarea repetată a cererii sale.

Prin dublul refuz de a-i fi achitată compensația bănească pe temeuri ilegale, dovedesc că comisia se eschivează de la executarea Legii nr.1225-XII din 8 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, iar Consiliul raional Soroca și comisia din cadrul ei l-au lipsit de compensația bănească ce i se

cuvine, în așa mod fiindu-i cauzat atât prejudiciu material estimat la suma de 283 949 lei, cât și prejudiciu moral.

A solicitat încasarea de la pârât suma de 283 949 de lei, efectuarea indexării compensației bănești, emiterea unei încheieri despre executarea nesatisfăcătoare de către comisie a obligațiilor și repararea prejudiciului moral.

La 11 decembrie 2018, prin cererea reclamantului Kostin Vladimir a modificat pretențiile prin micșorare, solicitând de la pârât doar restituirea valorii bunurilor confiscate în mărime de 283 949 de lei.

Prin încheierea din 15 august 2018 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, s-a acceptat spre examinare cererea de chemare în judecată înaintată de Kostin Vladimir.

Prin hotărârea din 26 decembrie 2018 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, s-a respins cererea de chemare în judecată a lui Vladimir Kostin, ca fiind depusă tardiv (f.d.68)

Prin încheierea din 28 decembrie 2018 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, s-a corectat greșeala din dispozitivul hotărârii din 26 decembrie 2018 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, prin corectarea numelui reclamantului din „Costin” în „Kostin” (f.d.71).

Prin decizia din 23 aprilie 2019 a Curții de Apel Bălți, apelul depus de Vladimir Kostin a fost respins, cu menținerea hotărârii din 26 decembrie 2018 a Judecătoriei Soroca, sediul Central.

Pentru a decide astfel instanța de apel a reținut că Vladimir Kostin la depunerea cererii cu privire la restituirea valorii bunurilor confiscate a omis termenul prevăzut de legislația națională. Astfel, Anna Purici a decedat în anul XXX. Fiul acesteia, Konstantin Kostin a decedat în anul XXX. Moștenitorul lui Constantin Kostin este fiul acestuia Vladimir Kostin, fapt confirmat prin certificatul de moștenitor din 27 decembrie 1988 eliberat de notarul M. Radu. Certificatul prin care Purici Anna a fost reabilitată post-mortem prin decizia Prezidiului Sovietului Suprem al URSS din 16 ianuarie 1989 a fost eliberat de Procuratura Republicii Moldova pe data de 28 februarie 1992 unicului moștenitor Kostin Vladimir.

A specificat că nu poate fi admis argumentul apelantului precum că termenul de prescripție urmează a fi calculat din data de 05 decembrie 2014, din ziua pronunțării hotărârii cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii de către tatăl apelantului Constantin Kostin după mama sa Anna Purici, or, termenul de 3 ani prevăzut de art. 12¹ din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice este prevăzut pentru înaintarea cererii privind restituirea valorii bunurilor confiscate de la data înștiințării persoanei supuse represiunilor (succesorilor) despre reabilitarea acesteia.

A conchis că hotărârea primei instanțe este întemeiată și legală, iar motivele invocate de către apelantul Vladimir Kostin sunt neîntemeiate.

La 09 august 2019 (prin intermediul poștei electronice) Vladimir Kostin a declarat recurs, solicitând casarea deciziei din 23 aprilie 2019 a Curții de Apel Bălți și hotărârii din 26 decembrie 2018 de Judecătoriei Soroca, sediul Central, cu emiterea unei noi hotărâri de admiterea acțiunii (f.d. 157-159).

În motivarea recursului și-a exprimat dezacordul cu decizia Curții de Apel Bălți și hotărârii Judecătoriei Soroca, sediul Central și a notat că instanța de apel nu a aplicat prevederile art. 373 alin.2 Cod de procedură civilă.

La fel, a menționat că în art. 12¹ lipsește prevederea care determină începutul

termenului de depunere a cererii în cazul reabilitării post-mortem, astfel în lipsa unei asemenea norme de drept urma aplicarea prevederilor art. 12 alin. (3) Cod de procedură civilă.

A relatat că instanța de apel nu a luat în considerare cele menționate în cererea de apel, ceea ce a condus la soluționarea greșită a cauzei, astfel lezându-i drepturile la apărarea intereselor încălcate garantate de art. 4 Cod de procedură civilă.

În susținerea recursului a indicat prevederile art. 432 alin. (1), (2) și (4) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art.434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului confirmă faptul că decizia din 23 aprilie 2019 a Curții de Apel Bălți a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces la 31 mai 2019 (f.d. 148), fiind recepționată de către recurent potrivit avizului de recepție la 13 iunie 2019, astfel recursul declarat la 09 august 2019 (prin intermediul poștei electronice) de către Vladimir Kostin, se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

La 03 septembrie 2019 în adresa intimatului a fost expediat copia recursului declarat de Vladimir Kostin, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs.

În conformitate cu art. 439 alin. (2), (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând admisibilitatea recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Vladimir Kostin, este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art.433 lit.a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Vladimir Kostin, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu redă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art.432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art.130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a

unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de către Vladimir Kostin nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă și respectiv este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Vladimir Kostin.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh